

РЕШЕНИЕ

№ 5368

гр. София, 11.08.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 4 състав,
в публично заседание на 25.07.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ирина Кюртева

при участието на секретаря Росица Б Стоева и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **6162** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.284 от ЗИНЗС, чл. 203 от АПК и чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Образувано е по жалба, с характер на искова молба, вх.№ 25198/05.07.2022 г. по описа на Административен съд София град, подадена от Б. И. Д., ЕГН [ЕГН], понастоящем в ЗОЗТ „К.“, в която моли съда да образува дело по реда на чл.284, ал.1 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража.Твърди, че насочва иска си срещу ГД „Изпълнение на наказанията“ за заплащане на обезщетение, в размер на 10 000 лева, за претърпени неимуществени вреди през периода от 01.03.2022г. до 27.07.2022г._ В молба от 02.12.2022г., подадена от процесуалния представител на ищеца – адв. С. С., са изложени фактически твърдения относно нарушението на чл.3 от ЗИНЗС като са посочени действия/бездействия на администрацията на ГДИН, довели до нечовешко и унижително отношение спрямо ищеца, а именно: ежедневно е задължаван от администрацията да става рано, за да ходи на пазар; поставен е в нехуманни условия на живот в резултат от съжителството с друг лишен от свобода – Ив. И.; на 24.06.2022г. е бил подложен на обиск, без да му е предоставена заповед, от което е бил стресиран; не се полагат адекватни медицински грижи; отмъстително и враждебно отношение на администрацията към него. С протоколно определение от 10.01.2023г., предвид служебно установена частична идентичност в предмета и страните по настоящото дело и предмета и страните по адм.дело № 7176/2022г. по

описа на АССГ, съдът е оставил без разглеждане и е прекратил поради недопустимост на предявеният иск от Б. И. Д., ЕГН [ЕГН], понастоящем в ЗОЗТ „К.“ срещу ГД „Изпълнение на наказанията“, за обезщетение по чл.284, ал.1 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража, за претърпени неимуществени вреди през периода от 01.03.2022г. до 27.07.2022г., вследствие ежедневното задължаване от администрацията на затвора да става рано, за да ходи на пазар; поставяне в нехуманни условия на живот в резултат от съжителството с друг лишен от свобода.

Претенцията, подлежаща на разглеждане в настоящето производство е за претърпени неимуществени вреди през:

1. периода от 02.02.2022г. до 28.02.2022г. и от 28.07.2022г. до 03.08.2022г., вследствие ежедневното задължаване от администрацията на затвора да става рано, за да ходи на пазар; поставяне в нехуманни условия на живот в резултат от съжителството с друг лишен от свобода;

2. през периода от 02.02.2022г. - 03.08.2022г. вследствие извършване на 24.06.2022г. на обиск, без да му е предоставена заповед, от което е бил стресиран; неполагане на адекватни медицински грижи; отмъстително и враждебно отношение на администрацията към него.

По-конкретно в жалбата се твърди, че ежедневно ищецът е задължаван от затворническата администрация да става рано сутрин от 07.00ч., за да ходи на пазар, което изостряло хроничните му заболявания. Нарушени били неговото спокойствие и възможност за пълноценен сън. Задължаван бил от ръководството на общежитието да извървява големи разстояния, за да получи своите лекарства, въпреки множеството му хронични заболявания. На следващо място се твърди, че ищецът е поставен в изключително нехуманни условия на живот в резултат на наложеното му съжителство с лишеният от свобода И. В. И., който нарушавал реда и санитарно-хигиенните норми в затворническото общежитие-разполагал множество непозволенни вещи, които трупал и заприличало на бунище за отпадъци, както и застояла с месеци храна, което неминуемо водело до натрупване на червеи и мухи. Същият не се къпел и не перял своите дрехи, стоял гол в банята на светната лампа, която отказвал да изгаси. Не на последно място, ищецът посочва, че на 24.06.2022г. е подложен на обиск от служителя на ответника Д.Т. и множество надзиратели, като обискът бил извършен без никакво правно основание, без да му е предоставена заповед или друг документ в тази връзка. В рамките на този обиск са иззели цялата техника на ищеца, за която той е притежавал документи, удостоверяващи собствеността му, като по този начин за пореден път е бил подложен на огромен стрес и нечовешко отношение. В допълнение претендира, че не се полагат адекватни медицински грижи за него, като медицинските служители на ответника не отразявали медицинското му състояние вярно и в пълнота. Извън горепосоченото, ищецът твърди, че цялостното отношение на служителите на администрацията на ЗОЗТ „К.“ е отмъстително и враждебно спрямо него, въпреки, че той не е давал основание за това, винаги е спазвал стриктно реда за обитаване на общежитието и добросъвестно е упражнявал правото си да сигнализира за нарушения. В съдебно заседание ищецът лично и чрез процесуалния си представител поддържа предявеният иск. Пред съда ищецът заяви, че желае да бъде преместен в Софийски централен затвор, тъй като и за майка му ще бъде по-лесно да го посещава.

Представена е писмена защита от адв. Д. Т..

Ответникът- “Главна дирекция изпълнение на наказанията (ГДИН), [населено място], в писмен отговор на исковата молба и в съдебно заседание, чрез процесуален

представител, изразява становище за неоснователност и недоказаност на исковата претенция. Твърди, че не се установява наличие на неизпълнение на вменено от закона задължение на ответника, което да ангажира отговорността му и с което да нарушава чл.3 от ЗИНЗС. Оспорва иска изцяло по основание и размер като неоснователен и недоказан. Счита, че не са налице предпоставките по чл.284, ал.1 ЗИНЗС, поради което моли искът да бъде отхвърлен. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на Софийска градска прокуратура изразява становище за неоснователност и недоказаност на исковата претенция и моли да бъде отхвърлена.

Съдът, като взе предвид изложените от ищеца в исковата молба фактически обстоятелства, на които се основава искът и формулираният петитум, квалифицира правно иска по чл. 248 от ЗИНЗС. Като взе предвид събраните по делото доказателства, които обсъди по реда на чл. 12 от ГПК, вр.чл. 144 от АПК, съдът приема за установено от фактическа страна следното:

По данни от административната преписка се установява, че Б. И. Д. ЕГН [ЕГН], изтърпява наказание в размер на 30 години лишаване от свобода с начало 16.01.2016г. Постъпил е в ЗОПЗТ „К.“ на 04.02.2022г., като първоначално на 08.02.2022г. е разпределен в 10-та група-обособена за болни и възрастни лишени от свобода.

Представена е Докладна записка (л.64) от ИСДВР Д.Т., съставена във връзка с постъпила до началника на ЗОЗТ К. жалба №36/10.06.2022г. от Б. И. Д.. В жалбата е изложено, че л.св. И. В. И., настанен в същото помещение с Д. налагал многократно психически тормоз, изразяващ се в отправяне на заплахи за саморазправа и завеждане на дела, поддържане на лоша хигиена на личното си пространство и общите части. В докладната е посочено, че следствие на жалбата, съвместно с НОС е извършена проверка и л.св.И. е предупреден да спазва правилника за вътрешен ред на ЗОЗТ „К.“, като санитарните помещения и спалното такова са хигиенизирани. Докладвано е на началник ЗОЗТ „К.“, че работата по случая продължава, като се търси разрешение на проблема с л.св.И. с всички законови средства.

От ответника е представен График за посещения на ЛАВКА на ЗОЗТ К., в сила от 15.09.2022г., от която е видно, че времето за посещение на 10 група е определено от 08,00ч. до 08,30ч. всеки ден от понеделник до петък.

Представена по делото е и Докладна записка (л.84) рег.№ 2888/23.02.2023г., изготвена от мл.инспектор К.С. – надзирател II –ра степен в Затвора С., адресирана до началник Затвора С., от която е видно, че ищецът е настаняван, както следва:

-от 28.02.2020г. до 20.03.2022г. в СБАЛЛС;

-от 04.02.2022г. до 04.04.2022г. в Затвора Л. и

-от 15.04.2022г. до 10.06.2022г. в СБАЛЛС.

Налична по делото е и медицинска справка (л.91), изготвена от д-р А., лекар ординатор в ЗОЗТ К., удостоверяваща, че Б. Д. многократно е изпращан за изследвания и лечение в СБАЛЛС, консултиран е неколкократно от невролог, кардиолог, както и от офталмолог и дерматолог. Ответникът е представил заверени копия на медицински направления, резултати от лабораторни изследвания и др. (л.95-105) Правени са лабораторни и рентгенологични изследвания. Удостоверено е и че многократно се е срещал и разговарял с психолог. По мнение на психолога Д. е изпратен за лечение в ПО на СБАЛЛС-затвора Л., от където е представена епикриза (л.93).

По отношение на претендирания от ищеца незаконосъобразен обиск от ответника е

представена докладна записка (л.85), в която е посочено, че на 24.06.2022г. около 13,45ч. на л.св. Д. е извършен личен обиск и претърсване във второ спално помещение в 10-а група –ЗОЗТ „К.“, съгласно разпореждане от Д. и в изпълнение на резолюция на началник затвор С.. В хода на проведеното мероприятие е установено наличието на неразрешени вещи-1 бр. тунер, със заличен номер и модел и 1бр.адаптер, които вещи се е опитал да докаже, че са му разрешени. Издадена е заповед № 91/19.07.2022г. на началник ЗОЗТ К., с която на Б. И. Д. е наложено дисциплинарно наказание „Извънредно дежурство по поддържане на чистотата и хигиената за срок от седем дни“, обжалвана от Д. пред Началник Затвора С., който със Заповед № 28/03.08.2022г. е отхвърлил жалбата и е потвърдил обжалваната заповед.

Разпитан в качеството на свидетел по делото е П. В. Ф.. От неговите показания се установява, че познава Б. от ЗОЗТ „К.“, като от месец февруари до месец ноември 2022г. са били в десета бригада в различни спални помещения. За л.св. И. И. не се сеща. Посочва, че условията в помещенията са нечовешки, има дървеници, хлебарки, като в месеца идвали един път да напръскат против тях. За почистването на килиите отговаряли настанените в тях лица, но не разполагали с препарат. Твърди, че отношението на служителите към него и към Б. е било нормално. Б. се е оплаквал, че не е добре със здравето, свидетелят посочва, че Д. не е добре с нервите, избухвал често, но всички нормално се държали с него, дори и надзирателите. Не е бил свидетел на обиск на Б. Д.. Относно сутрешното ходене до лавката, свидетелят заяви, че Д. не е ходил по-рано, като всички отивали по едно и също време, след проверка всички отивали на лавката. На него Д. се оплаквал, че не е добре със здравето, казвал му е, че доктора на затвора не му обръща внимание. Знае, че са го карали в болница в Л..

По искане на ищеца е допусната комплексна съдебна психиатрична и психологична експертиза. Назначените специалисти, психолог и специалист психология – клинична и консултативна психология, след запознаване с доказателствата по делото, медицинското досие на ищеца и проведено изследване с него, са заключили, че по отношение на психичното състояние на Б. И. Д., вследствие на подробно обсъждане на личностната структура и възможностите за адаптация на лицето към променящите се условия, определено били по-ниски от обичайните за общността. Посочват, че са полагани медицински грижи при всяко обостряне на състоянието, като лицето е било консултирано, има снимки и хоспитализации. Дават заключение, че самото лице се стреми към осигуряване на постоянни условия с медицински контрол и по-благоприятен режим от този, който се осигурява в общежитието в К., тъй като в предходните години е бил при такъв режим и се е чувствал защитен и по-добре. Съзнава, че би могъл да живее по-добре, а това е състояние на нетърпимост и неприемане на реална представа и отразяване на реалната ситуация, свързана с това какво му предстои в бъдеще. Иска да върне статуквото на предходните години. Самият освидетелстван в този период е имал една гладна стачка. Това е периода визиран по делото от 01.02.2022г. до 28.02.2022г. и от 28.07.2022г. до 05.08.2022г. От 28.02.2022г. до 20.03.2022г. е бил в болнично заведение. Вещите лица посочват, че справката е много подробна и дава яснота какво се случва. В Л. се намира от 04.02.2022г. до 04.04.2022г., като това е извън исковия период, но това е периода през който ищеца е в защитена според него среда.

С оглед на рисковото поведение на ищеца, вещите лица имат препоръки за настаняване при болнични условия, ако има такава възможност, като уточняват, че

това са препоръки, тъй като е рисков към здравето си, като може да вземе крайни мерки за постигането на желаното от него и понякога би могъл да реализира деяние, което да увеличи риска за живота му. Затова според тях трябва да се проведе адекватно лечение, като всички условия, които представляват защитена среда, са благоприятни за подобряване на неговото състояние. Изследвали са състоянието му от неговото детство до момента. Излагат, че Д. не може да се адаптира към мястото на лишаване от свобода, смята, че е по-добър от другите и не следва да е при тях, чувства се защитен, когато е в медицински център. Не на последно място уточняват, че той не може да се примири с факта, че е затворен, средата не е приемлива за него и затова постоянно пуска жалби. Желает да бъде уважаван, обгрижван, възприема се като различен, разграничава се от другите и не може да се справя със средата в затвора. Стреми се към медицински грижа и защитена среда и не може да проумее какви са правилата в затвора. Страхува се по време на студа да не се обостря бронхитът му, затова е и оплакването му за ранното ходене на лафката. В заключение, вещите лица дават препоръка, ако има възможност да бъде настанен с хора с хронични заболявания, които не са агресивни и да му се обръща внимание и да приема лекарства.

Съдът прие заключението като обективно и компетентно изготвено.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Искът е за присъждане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 10000 лева, причинени през:

1. периода от 02.02.2022г. до 28.02.2022г. и от 28.07.2022г. до 03.08.2022г., вследствие ежедневното задължаване от администрацията на затвора да става рано, за да ходи на пазар; поставяне в нехуманни условия на живот в резултат от съжителството с друг лишен от свобода;

2. през периода от 02.02.2022г. - 03.08.2022г. вследствие извършване на 24.06.2022г. на обиск, без да му е предоставена заповед, от което е бил стресиран; неполагане на адекватни медицински грижи; отмъстително и враждебно отношение на администрацията към него е предявен от процесуално легитимирано лице, срещу надлежен ответник по чл. 205 АПК във вр. чл. 285, ал. 1 ЗИНЗС - Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" - юридическо лице, осъществяващо прякото ръководство и контрол върху дейността на местата за лишаване от свобода, с териториални служби, каквито са затворите.

Материалноправната уредба на твърдяното право се съдържа в чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС, който предвижда, че държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3, регламентиращ изисквания към условията, при които се поставят осъдените лица.

Основателността на предявения иск предполага установяване наличие на следните материалноправни предпоставки: 1) акт, действие и/или бездействие на специализираните органи по изпълнение на наказанията, с които се нарушава чл. 3 ЗИНЗС; 2) настъпила неимуществена вреда в правната сфера на ищеца в резултат на нарушението; 3) вредата да е в пряка причинна връзка с незаконосъобразния акт. Неимуществената вреда се предполага до доказване на противното по силата на оборимата презумпция, въведена с чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС. Нормата на чл. 3, ал. 1 ЗИНЗС предвижда забрана осъдените да бъдат подлагани на изтезания, жестоко,

нечовешко или унижително отношение. Съгласно чл. 3, ал. 2 от закона, за такова се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода, изразяващи се в липса на достатъчна жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност. Изброяването е неизчерпателно.

Отговорността на държавата за причинените вреди по чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС е обективна и освобождава ищеца от тежестта да доказва вина на конкретно длъжностно лице. Обективният неин характер означава още, че държавата отговаря за вредите, причинени от нейните органи или длъжностни лица при изпълнение на административната дейност, които са последица от незаконосъобразните им актове, действия или бездействия, без значение дали са виновно причинени. В чл. 3 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи е прокламирано, че никой не може да бъде подлаган на мъчение, на жестоко, безчовечно или унижаващо отношение. По отношение на лицата, изтърпяващи наказание за извършени углавни престъпления, във вътрешното законодателство на страната това основно право е регламентирано с нормата на чл. 3, ал. 1 ЗИНЗС. На това право на лишените от свобода съответства насрещното административно задължение, при изпълнение на наказанията да бъдат осигурени условия, обезпечавачи поддържането на физическото и психическото здраве и зачитане на правата и достойнството им (чл. 2, т. 3 от ЗИНЗС). "Нечовешкото" или "унижаващо" отношение предполага страдание или унижение, достигащи отвъд неизбежния елемент на страдание и унижение, свързан с дадена форма на легитимно третиране или наказание. Мерките за лишаване от свобода, според ЕСПЧ, могат често да съдържат такъв елемент, като държавата трябва да осигури на лишеното от свобода лице условия, които са съвместими с уважението към човешкото достойнство, така че начинът и методът на изпълнение на мярката да не го подлагат на стрес и трудности с интензивност, която надминава неизбежното ниво на страданието, свързано със задържането.

Ищецът обосновава исковата си претенция с твърдения за допуснато нарушение на чл.3 ЕКПЧ и чл.3 ЗИНЗС, като относно отделните фактически основания и исковите периоди, съдът излага следното:

1. По отношение на твърдението на ищеца, че администрацията на затвора ежедневно го е принуждавала да става рано, за да ходи на пазар в 07.00 ч., което е допринесло до изостряне на хроничните му заболявания, съдът намира същото за неоснователно и недоказано. По делото е представен график, съобразно който на настанените в 10 група в ЗОЗТ К. (в която според представените доказателства е настанен и Б. Д.) е предоставена възможност за посещение на лафката от 8,00ч. до 8,30ч. Не се доказаха твърденията на ищеца, в т.ч. и от свидетелките показания, от които не се установи по отношение конкретно на Д. да е осъществявана принуда за по-ранно ходене на лафката. Напротив установено беше, че спалните помещения са се отваряли по едно и също време и съответно са се затваряли по едно и също време. Това установи и разпитаният свидетел.

2. По отношение на твърдяното от ищеца поставяне в нехуманни условия на живот в резултат на съжителството с друг лишен от свобода-И. И., съдът намира същото за неоснователно и недоказано. В исковата молба са изложени твърдения, че другият лишен от свобода събирал и трупал боклуци, в това число вещи и храна, която неминуемо се разваляла, миришела и се появявали по нея червеи и мухи, както и че самият осъден не се е къпел. По аргумент от чл. 21, ал. 2 от ППЗИНЗС грижата за хигиената на помещенията се възлага на лишените от свобода, т.е. не е пряко задължение на администрацията на затвора, която има задължение единствено да осигури условия за полагането на тази грижа. Т.е. самите лишени от свобода е необходимо да поддържат хигиената в помещенията. На следващо място, пред съда не са представени доказателства, ищецът да е подавал писмени или устни му молби за преместване в друга килия, основана на твърдението, че съжителството му с лишеният от свобода И. И. е допринесло за нехуманно отношение спрямо него. Представеният по делото Сигнал (л.65) от ищеца по отношение на И. по-скоро цели уведомяване на администрацията за поведението му, като видно от Докладна записка вследствие на сигнала е извършена проверка, отправено е предупреждение до И. да спазва правилника за вътрешния ред. Санитарното и спалното помещение са хигиенизирани, и е посочено, че работата по случая продължава, като се търси решение на проблема. Следователно, ответника не е бездействал, а е предприел действия за периодично разчистване на събраните вещи.

3. По отношение извършения на 24.06.2022г. обиск, от който ищецът твърди изживян стрес, съдът установи следното: С представените по делото писмени доказателства, ответникът изцяло оборва твърденията на ищеца, че в случая по отношение на него са налице основания да се установи твърдяното нарушение на изискванията на чл. 3, ал. 1 ЗИНЗС. Съгласно чл. 92, ал. 2 ЗИНЗС за предотвратяване на престъпления и на други нарушения, лишените от свобода могат да бъдат подлагани на обиск с разрешение на началника на затвора, а съгласно чл. 95, ал. 1 ЗИНЗС претърсвания на спални, работни и други помещения в местата за лишаване от свобода се извършват от служители на охранителния състав в присъствието на лишени от свобода или на техен представител, които са настанени в съответните помещения или ги ползват. Действията, за които се твърди, че са извършени от длъжностните лица от администрацията на ответника, не противоречат на тези разпоредби и не обуславят отговорност на ответника за неимуществени вреди на това основание. Няма и доказателства, извън твърденията на ищеца, които да установяват, че обискът и претърсването са извършени по нехуманен и накарняващ честта и достойнството на ищеца. Видно от докладната (л.85) обискът е извършен съгласно разпореждане на Д. и в изпълнение на резолюция на Началник затвора С., поради което твърденията на ищеца останаха недоказани.

4. По отношение на твърдението за неполагане на адекватни медицински грижи в исковия период, съдът счита същото за неоснователно и недоказано. Съгласно разпоредбата на чл. 128 от ЗИНЗС при изпълнение на наказанието лишаване от свобода се създават условия за опазване на физическото и психическото здраве на лишените от свобода. Условието и реда за

медицинско обслужване в местата за лишаване от свобода са определени в Наредба № 2/2010 г. за условията и реда за медицинско обслужване в местата за лишаване от свобода, издадена от министъра на здравеопазването и министъра на правосъдието на основание чл. 128, ал. 3 от ЗИНЗС. Налице е разлика между дължимата административна дейност по материално-битово осигуряване, оборудване с медицинска техника, снабдяването с лекарства и др. и медицинската такава - профилактична, диагностична и лечебна, като качеството на последната следва да се основава на медицински стандарти и добра медицинска практика. Това следва от разпоредбите на чл. 3 и 4 от Правилника за устройството и дейността на лечебните заведения към Министерството на правосъдието, приет с ПМС № 159 от 17.07.2003 г., както и тези на чл. 3, 4 и 5 от Наредба № 2/2010 г. Според чл. 133 от ЗИНЗС към затворите, затворническите общежития и поправителните домове се създават медицински центрове, а съгласно чл. 134 от същия закон в тях се осъществяват: 1. спешна медицинска и дентална помощ; 2. първична медицинска помощ; 3. специализирана извънболнична медицинска помощ; 4. дентално обслужване; 5. профилактична, рехабилитационна и хигиенно-противоепидемична дейност за поддържане и укрепване на физическото и психическото здраве на лишените от свобода; 6. медицинско освидетелстване на здравословното състояние на лишените от свобода.

Задължението на ГД "ИН" във връзка с правомощията му по медицински въпроси е свързано със създаването на условия за опазване на физическото и психическото здраве на лишените от свобода съобразно чл. 128, ал. 1 от ЗИНЗС, което по същество е административна дейност по смисъла на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Следователно, дължима административна дейност съставлява изпълнението на задължението по чл. 128, ал. 1 от ЗИНЗС за създаване на условия за опазване на физическото и психическото здраве и за медицинското обслужване на лишените от свобода лица съобразно Наредба № 2 от 22.03.2010 г. за условията и реда за медицинското обслужване в местата за лишаване от свобода.

Така цитираната законова уредба налага да се приеме, че за да е налице незаконосъобразно действие или бездействие, свързано с осигуряването на достъпна медицинска помощ, трябва да се докаже или отказ от страна на ответника да бъде осигурен достъп до медицинска помощ на съответния лишен от свобода, или отказ да бъде предоставена медицинска помощ (чрез медицинските центрове и специализираните болници за активно лечение, разкрити към местата за лишаване от свобода), или предоставената такава (отново в медицинските центрове и специализирани болници за активно лечение, разкрити към местата за лишаване от свобода) да е осъществена в нарушение на принципите за своевременност, достатъчност и качество на медицинската помощ.

Съдът намира, че в настоящото производство не се доказаха подобни хипотези. Представената по делото медицинска справка (л.91), доказва, че спрямо ищеца е извършена медицинска дейност по преценка на необходимостта от оказването на медицинска помощ и провеждането на лечение, т. е. своевременно са му предоставени адекватни медицински грижи

и няма никакви доказателства да му е отказано предписано лечение, съответно да не са изпълнени медицински предписания. Съгласно разпоредбите на глава десета от ЗИНЗС на лишените от свобода се осигурява медицинско обслужване, отговарящо на медицинските стандарти. По какъв начин ще се проведе лечението се преценява от компетентния лекар. В случая твърденията в предявената искова молба по същество се отнасят и до качеството на проведената медицинска дейност, но административният орган не отговаря за начина, по който е лекуван ищеца и за медикаментите, които са му предписани. На ищеца са проведени многократни прегледи и консултации с невролог, кардиолог, офталмолог и дерматолог, както и многократно се е срещал и разговарял с психолог, което се установи и от комплексната експертиза. Правени са му необходимите лабораторни и рентгенологични изследвания.

5. по отношение претенцията за обзвезда през исковия период поради претърпени неимуществени вреди вследствие на отмъстително и враждебно отношение на администрацията към него съдът счита, че в настоящото производство такова не се доказва. Свидетелските показания напълно оборват твърденията на ищеца-данните са че Д. „не е бил добре с нервите, избухвал е често, но всички са се държали нормално с него, дори и надзирателите“.

Предвид гореописаното съдът приема, че не се доказва незаконносъобразно действие и/или бездействие на длъжностни лица от администрацията на ответника, което да е причинило претендираната неимуществена вреда. В контекста на изложеното не може да се направи извод ищецът да е бил подлаган на изтезания, на жестоко, нечовешко или унизително отношение, надхвърлящо неизбежното ниво на страдание, свързано със законното му лишаване от свобода. Напротив, спрямо него са предприети максимални мерки по оказване на своевременна, изпълнена по стандарт и адекватна медицинска помощ, както по повод установените заболявания, така и относно психичното му състояние, предприети са мерки по отношение на оплакванията му от лишението от свобода И. И., както и не се доказва задължаване от страна на администрацията да ходи рано на пазар, не се установи стресово състояние вследствие на обиска, извършен спрямо него.

За пълнота на изложението следва да се посочи, че съгласно презумпцията по чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС, настъпването на неимуществени вреди се предполага до доказване на противното, но за да се предполагат вреди, следва да са налице действия или бездействия, които да подлагат лишения от свобода на изтезания, на жестоко, нечовешко или унизително отношение. Обезщетенията за неимуществени вреди се присъждат за конкретно претърпени физически, психически болки и неудобства, които са пряка и непосредствена последица от незаконносъобразните действия или бездействия на административния орган или длъжностни лица. Съгласно чл. 52 от ЗЗД, обезщетение за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Понятието "справедливост" не е абстрактно понятие, а е свързано с преценка на редица конкретни, обективно съществуващи обстоятелства, имащи значение за правилното определяне на размера на обезщетението. Законът е категоричен, че размерът на обезщетението за неимуществени вреди се формира по справедливост по реда на чл. 52 от ЗЗД

единствено от степента и характера на преживените болки и страдания от ищеца. В негова тежест е да докаже конкретните страдания, които да са в причинна връзка с действията/бездействията на длъжностни лица.

Съдът намира, че твърдените от ищеца действия/бездействия довели до неимуществени вреди, както и причинно следствена връзка не са доказани. В потвърждение на този факт е заключението на вещите лица, според които ищеца не може да се адаптира към мястото на лишаване от свобода, не може да се примири с факта, че е затворен, средата не е приемлива за него, което му причинява безпокойство и несигурност.

В съвкупността си изложените фактически и правни доводи обуславят краен извод за недоказаност и неоснователност на предявения иск, поради което същият следва да се отхвърли.

С Определение от 23.08.2022 г. съдът е освободил ищеца от заплащане на държавна такса в настоящото производство, поради което ищеца не следва да заплаща такава. Ищецът следва да заплати направените разноски за изготвената съдебно-медицинска експертиза, заплатена от бюджета на съда, съобразно чл. 286, ал. 2 от ЗИНЗС. В същото време, независимо от изхода на спора, не следва да се присъжда юрисконсултско възнаграждение на ответника. В производството по ЗИНЗС не е предвидено изрично заплащане на юрисконсултско възнаграждение, за разлика от това по ЗОДОВ и същите се явяват специални по отношение на общите разпоредби на чл. 78, ал. 8 от ГПК, във връзка с чл. 144 и чл. 143 от АПК, поради което ищецът не дължи на ответника заплащане на юрисконсултско възнаграждение.

Мотивиран от гореизложените съображения и на основание чл. 203 от АПК, вр. чл. 285, ал. 1 от ЗИНЗС, съдът

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ предявеният на осн. чл.284 ЗИНЗС иск от Б. И. Д., ЕГН [ЕГН], понастоящем в ЗОЗТ „К.“, срещу Главна Дирекция "Изпълнение на наказанията", [населено място], за присъждане на сумата от 10 000 (десет хиляди) лева, дължими като обезщетение за претърпени неимуществени вреди:

1. през периода от 02.02.2022г. до 28.02.2022г. и от 28.07.2022г. до 03.08.2022г., вследствие ежедневното задължаване от администрацията на затвора да става рано, за да ходи на пазар; поставяне в нехуманни условия на живот в резултат от съжителството с друг лишен от свобода;

2. през периода от 02.02.2022г. - 03.08.2022г. вследствие: извършване на 24.06.2022г. на обиск, без да му е предоставена заповед, от което е бил стресиран; неполагане на адекватни медицински грижи; отмъстително и враждебно отношение на администрацията към него.

ОСЪЖДА Б. И. Д., ЕГН [ЕГН] да заплати по сметка на Административен съд София – град, направените по делото разноски за съдебно-медицинска експертиза в общ размер на 954.92 лв. (деветстотин петдесет и четири лева и деветдесет и две стотинки).

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред тричленен състав на Административен

съд – София град.

Препис от съдебния протокол от 25.07.2023г., съдържащ искане на Б. Д. за преместване в затвора [населено място], и от съдебната експертиза да се изпратят на началника на затвора [населено място] за сведение и преценка за предприемане на необходимите мерки.

СЪДИЯ: